

4. Interviu – Memorie orală

Am avut plăcerea de a discuta cu un profesor de socio-umane care a trăit și s-a format în timpul regimului comunist. Dansul a încercat să răspundă întrebărilor formulate de mine.

1. Stim că ați trăit în regimul comunist. Ce ne puteți spune despre acesta, ce vă amintiți despre acest regim și dacă vă era frica de Securitate ?

“Regimul communist a fost o etapă pe care aș numi-o un sistem în care ființa umană era controlată din perspectivă ideologică. Lucrând în învățământ, mă simțeam controlat de comunism ca sistem și de Securitate ca instrument care controla ideologic sistemul, prin programe școlare ce includeau elemente de propagandă: totul era bine, frumos, erau realizări epocale, ca de exemplu Canalul Dunăre-Marea Neagră, construit cu mari sacrificii și declarat ca realizare a **regimului comunist**, dar în realitate era o realizare a poporului român; ..iar ideologii sau politrucii, cum mai erau numiți, sau secretari de partid, induceau copiilor că această societate este perfectă.”

2. Cum se manifestau opozanții și disidenții regimului comunist? Se puteau exprima în vreun fel?

“Disidența a apărut în cultură. A existat o rezistență anticomunistă și la noi în Dobrogea, formată din diverse grupuri, dar disidenții au fost oameni de cultură. A existat vestita “scrisoare a celor 6, s-a ajuns și la radio Europa liberă, au fost urmăriți de securitate...Sistemul controla ideologic totul, și mergea pe principiul că trebuie să dăm copilului ceea ce este mai puțin valoros, pentru a-l putea controla.”

3. Cine era activistul de partid și ce rol a avut în societate?

“Activistul de partid nu era un om foarte bine pregătit profesional, ca să poată fi condus de către regimul communist. Provenea dintr-un domeniu și care se ocupa de alt domeniu. Activistul controla totul, avea argumentul autorității, care în societățile democratice însemna cultură, valoare, acolo nu, el nu avea valoare, nu știa de valoare educațională de copil, dar toată lumea îl asculta pentru că era omul partidului... În școli ne interziceu să mergem cu copiii la biserică, pentru că în sistemul communist copiii erau atei.”

4. Turnătorii erau oamenii Securității care transmiteau tot ce se întâmpla în rândul oamenilor. Ce părere aveți despre aceștia?

“Turnătorii erau personae care puteau fi șantajate ușor, pentru că doreau să ajungă în niște funcții, parveniții care își pârau colegii la securitate.”

5. Ce știți despre **diaspora** românească și dacă există o legătură între aceasca și cetățenii din România ?

“ Cel mai mare fenomen al disidenței românești a fost fenomenul Europa liberă, unde oamenii de cultură își exprimau pozițiile, și noi ascultam după-amiezile sau noaptea, cu aparatele acelea învechite, ce se întâmplă în realitate în societatea românească. Au existat oameni de cultură care au încercat din afara țării să ajute... cum ar fi Mircea Eliade, Emil Cioran, care , în lucrările lor atacă aceste probleme importante,... românul era o persoană care nu putea ridica capul și nu putea să spună ceea ce dorește să spună pentru că sistemul îl închidea.”

6. Ce intelegeti dumneavoastra prin sintagma de cetatean tacut?

”Aproape toti cetatenii Romaniei erau nemultumiti de anumite probleme,de dispozitiile venite de la centru dar nu-si puteau exprima in mod public aceasta nemultumire,pentru ca ei erau nevoiti sa le accepte in tacere.Daca te impotriveai riscai sa ai probleme,sa fii anchetat de Securitate si sa-ti pierzi libertatea.Singura cale era sa taci,caci are era mai bine. ”